

TALE

3. oktober 2006

Arrangement: Samråd i Folketingets Kulturudvalg vedrørende fordyrelsen af DR-Byen
Åbent eller lukket: Åbent
Dato og klokkeslæt: torsdag d. 5. oktober 2006, kl. 12.00
Sted: Christiansborg - værelse S-092
Taletid:
Forv. antal deltagere:
Evt. andre forhold
ministeren bør være opmærksom på:
Kontaktperson:

Samrådsspørgsmål AM

"Ministeren bedes redegøre for, hvad der er forklaringen på, at der igen er opstået et underskud på DR's byggeri i Ørestaden – herunder om en af forklaringerne kan være, at beslutningen om igangsættelse af byggeriet skete på urealistiske forudsætninger."

Svar

Ja, hvad er forklaringen på, at der igen er opstået et underskud på DR-byggeriet i Ørestaden? Det er et rigtig godt spørgsmål, som jeg tror, vi er ganske mange, der har spurgt os selv om, siden vi for knap en måned siden fik oplysning om, at en slutprognose for byggeriet nu viser, at byggeriet antagelig vil komme til at koste ca. 4 mia.kr. og ikke de knap 3,4 mia.kr., som var meldingen så sent som i januar i år. Hvordan kan et billede af økonomien i byggeprojektet ændre sig så drastisk i løbet af bare ½ år?

Lad mig for en ordens skyld indledningsvis trække de centrale punkter i byggeriets udvikling op:

DR fik i oktober 1999 – efter en lang og dybdegående behandling i Finansudvalget – tilsagn om en statsgaranti på 2,3 mia.kr. til sikring af DR's betalinger på de lån, som DR forventede at optage på det private lånemarked til finansiering af et nyt byggeri i Ørestaden – "DR-Byen".

Reelt var der med statsgarantien tale om en "blåstempling" fra et flertal i Folketinget af, at DR igangsatte byggeriet. Jeg vil dog gerne i denne sammenhæng understrege – hvad såvel min forgænger som jeg selv også har gjort det ved flere tidligere lejligheder – at der ikke er tale om et statsligt byggeprojekt, og at kompetence og ansvar for byggeprojektet var og er DR's bestyrelses. Tilsvarende gælder overholdelsen af de betingelser, der samtidig blev stillet for garantien.

Da DR's daværende bestyrelse i sin tid valgte at søge om en statsgaranti til byggeriet, og Finansudvalget behandlede ansøgningen, var det bl.a. på basis af et såkaldt "beslutningsgrundlag", hvori byggeriet var anslået at koste ca. 3,0 mia.kr. - excl. moms og i 1999-priser. Beslutningsgrundlaget var i sagens natur af meget overordnet karakter, idet der på daværende tidspunkt hverken havde været afholdt arkitektkonkurrence, endsig gennemført detailprojektering af byggeriet. Det fremgik således også af beslutningsgrundlaget, at der til den anslåede byggesum knyttede sig en usikkerhed på +15%/-10% - den endelige byggesum vurderedes altså på daværende tidspunkt at komme til at ligge mellem 2,7 mia.kr. og 3,5 mia.kr.

Som det også er fremgået af de statusrapporteringer, som jeg efterfølgende løbende har modtaget fra DR og videresendt til såvel Finansudvalget som Kulturudvalget, var det frem til 2004 vurderingen, at byggeriet kunne gennemføres inden for den af DR's bestyrelse forudsatte - og i aktstykket oplyste - totaludgift på 3,0 mia.kr.

I forbindelse med en "totalgennemgang" af byggeriet i 2004 måtte det imidlertid konstateres, at denne ramme ikke kunne holdes, hvilket fremgik af den statusrapportering, som blev oversendt til Finansudvalget og Kulturudvalget i december 2004. Det fremgik således, at byggeriet nu vurderedes at løbe op i 3,3 mia.kr. (1999-priser).

På den baggrund oversendte jeg i november 2005 en anmodning til Folketingets Finansudvalg om en forhøjelse af statsgarantien med de 300 mio.kr., der skyldtes fordyrelsen af byggeriet, samt yderligere 60 mio.kr., der skyldtes teknik omkring nedskrivning af statsgarantien sammenholdt med DR's tidsmæssige fremrykning af den nødvendige låntagning.

I den forbindelse blev der redegjort for baggrunden for den forhøjede totaludgift og for de ændringer i grænsefladerne mellem byggeprojektet og DR's øvrige aktiviteter, der var foretaget, siden statsgarantien blev givet.

Samtidig redegjordes for konklusionerne i et af Rigsrevisionen udarbejdet notat af 13. april 2005 til statsrevisorerne om byggeriet. Det fremgik således bl.a., at Rigsrevisionen i sit notat bemærkede, at byggeriet langt fra var færdigt, hvorfor der også i de afsluttende faser i 2005-2008 kunne forventes at opstå uforudsete vanskeligheder med konsekvenser for både udgifter og tidsplan. Særligt nævntes de på daværende tidspunkt igangværende drøftelser mellem DR og entreprenøren på koncertsalen om økonomi og termin for koncertsalen.

Og endelig redegjordes i aktstykket for DR's vurdering af mulighederne for – med den højere totaludgift – fortsat at kunne overholde forudsætningerne for statsgarantien. De væsentligste forudsætninger er, at en udflytning af DR til Ørestaden hverken må betyde stigninger i licensen eller anden offentlig finansiering af DR eller gå ud over DR's programvirksomhed. Det fremgik, at DR fortsat vurderede, at en udflytning til Ørestaden ville kunne ske uden negative konsekvenser for programvirksomheden i forhold til niveauet i 1999.

Folketingets Finansudvalg tiltrådte – bl.a. efter et samråd - forhøjelsen af statsgarantien i december 2005.

I januar 2006 blev der – jf. varslingen herom overfor Finansudvalget – indgået forlig mellem DR og entreprenøren på koncerthuset. Som det også fremgik af mine breve til Finansudvalget og Kulturudvalget af 20. januar 2006 og af den efterfølgende statusrapportering primo februar 2006, som jeg oversendte til udvalgene med breve af 3. marts 2006, indebar forliget – til dels modsvaret af yderligere justeringer af grænsefladen mellem byggeprojekt og drift – en forhøjelse af byggeprojektets totaludgift med netto 70 mio.kr. til 3,370 mia.kr. Det fremgik, at byggeriet nu var mere end 80% færdigt, og at indflytning var påbegyndt.

Den 7. september i år meddelte DR's bestyrelsesformand mig så, at en slutprognose for byggeriet, udarbejdet over sommeren, viste en anslået totaludgift på 4,0 mia.kr. eller 630 mio.kr. over det beløb, der blev oplyst i februar. Disse beløb er som tidligere prognoser i 1999-prisniveau – fordyrelsen svarer således i dagens priser til ca. 765 mio.kr.

Jeg bad umiddelbart efter modtagelsen DR om en nærmere redegørelse – en redegørelse som jeg modtog d. 27. september og samme dag oversendte til både Finansudvalg og Kulturudvalg. Redegørelsen indeholder DR's forklaringer på den seneste fordyrelse af byggeriet - jeg tror alle her i udvalget har læst redegørelsen nøje, og er bekendt med disse forklaringer samt det forhold, at DR har bedt Rigsrevisionen om nærmere at undersøge dels hvorfor der er fremkommet en så voldsom overskridelse, dels baggrunden for overskridelsen.

Særligt hvad angår spørgsmålet, om en af forklaringerne kan være, at beslutningen om igangsættelse af byggeriet skete på urealistiske forudsætninger, skal jeg gentage, at beslutningen blev truffet på et grundlag, der i sagens natur på daværende tidspunkt var ufuldstændigt og dermed usikkert, men at det tilsyneladende i flere år herefter var vurderingen, at den samlede byggesum ville kunne holdes inden for den af bestyrelsen forudsatte – og overfor Finansudvalget oplyste – beløbsramme på 3,0 mia.kr. i 1999-niveau.

Samrådsspørgsmål AN

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan han vil sikre, at det nye underskud på opførelsen af DR's byggeri i Ørestaden ikke rammer DR's opfyldelse af sin public service-funktion eller går ud over kvaliteten af DR's virksomhed"

Svar

Jeg vil gerne igen understrege, at det er DR's bestyrelse, der har ansvaret for byggeriet af DR-Byen og for at betingelserne for statsgarantien, herunder at flytningen til Ørestaden ikke går ud over DR's programaktiviteter, overholdes. Jeg har netop haft en samtale med DR's bestyrelsesformand, hvor jeg har indskærpet dette forhold for ham.

Jeg vil også gerne understrege, at opfølgningen på, om denne betingelse er opfyldt, er sket med udgangspunkt i, hvor stor programvirksomheden målt i timer var i 1999, da statsgarantien blev givet. Jeg skal i den forbindelse bl.a. henvise til Rigsrevisionens udtalelser herom i forbindelse med revisionen af DR's årsregnskaber (som d. 25. september er oversendt til Kulturudvalget som svar på udvalgets spm. 99) samt til de statusrapporteringer, der løbende er blevet oversendt til Finansudvalget og Kulturudvalget. Indtil videre har det kunnet konstateres, at programaktiviteten ligger pænt over niveauet i 1999. DR's bestyrelsesformand har samtidig i følgebrevet til redegørelsen tilkendegivet, at DR vil kunne opretholde det nuværende niveau for programaktiviteter. Så DR ventes fortsat at kunne overholde betingelserne for statsgarantien.

DR's bestyrelsesformand nævner i følgebrevet, at der vil kunne blive tale om færre udvidelser af programporteføljen end planlagt, men at DR i så vid udstrækning som muligt vil arbejde på, at overskridelsen ikke får følgevirkninger af denne art. Samtidig nævner bestyrelsesformanden, at det naturligvis står fast, at DR vil leve op til medieaftalens krav, herunder hvad der kommer til at fremgå af den nye public service-kontrakt for 2007-2010.

Hvad angår opfølgningen på, om DR opfylder sine public service-forpligtelser, sådan som de er fastlagt i de til enhver tid gældende kontrakter, skal jeg erindre om, at DR efter radio- og fjernsynsloven årligt skal udarbejde en redegørelse om sin opfyldelse af forpligtelserne, og at Radio- og tv-nævnet i henhold til loven afgiver udtalelse om disse redegørelser. Nævnet har ikke i disse udtalelser sat spørgsmålstejn ved, om DR opfylder sine public service-forpligtelser.

Når det så er sagt, så kunne jeg personligt også godt tænke mig at få en lidt bedre fornemmelse af i hvor høj grad, den seneste fordyrelse kommer til at påvirke de ressourcer, DR fremover vil have at gøre godt med til programvirksomheden.

Jeg synes derfor, at det kunne være et nyttigt supplement til opfølgningen på DR's overholdelse af betingelserne for statsgarantien såvel som public service-forpligtelserne, hvis jeg bad DR om at udarbejde en revideret - og kommenteret - opgørelse over den samlede økonomi ved en udflytning af DR-Byen, herunder i hvilket omfang finansieringsomkostninger, øgede driftsudgifter mv. ved en udflytning til Ørestaden vil kunne dækkes af rationaliseringer i tekniske og administrative funktioner mv. Med andre ord en opgørelse svarende til den, der var bilagt aktstykket til Finansudvalget fra november om forhøjelse af statsgarantien. Det agter jeg derfor at gøre – når jeg har modtaget opgørelsen, vil den blive oversendt til Folketingets Finansudvalg og til Kulturudvalget.

Samrådsspørgsmål AO

"Ministeren bedes redegøre for, om det er rigtigt, som omtalt i Berlingske Tidende den 13. september 2006, at de samlede overskridelser og uventede udgifter på DR-Byen vil overstige 100 mio.kr. hvert af de kommende år, eller i modsat fald, hvor meget de årlige ekstraomkostninger for DR ellers beløber sig til."

Svar

Jeg kender i sagens natur ikke de beregninger, der ifølge den nævnte artikel i Berlingske Tidende skulle foreligge for DR's bestyrelse, og som ifølge artiklen skulle vise, at de samlede merudgifter for DR som følge af ekstra lånoptagelse – jeg læser det som i forhold til den oprindeligt forudsatte lånoptagelse – samt ikke-forudsete omkostninger til flytning og dobbeltdrift skulle overstige 100 mio.kr. årligt i de kommende år.

Som nævnt i svaret på samrådsspørgsmål AN udarbejdede DR i forbindelse med forelæggelsen for Finansudvalget i november 2005 af ønsket om en forhøjelse af statsgarantien vedrørende DR-Byen en opgørelse over den samlede økonomi ved udflytning af DR-Byen. Denne opgørelse indeholdt bl.a. de beregnede finansieringsudgifter samt skønnede engangsudgifter ved flytning til DR-Byen, herunder til flytteomkostninger og dobbeltdrift. Jeg agter som nævnt at bede DR om en revideret opgørelse, som jeg vil oversende til Folketingets Finansudvalg og til Kulturudvalget.

Samrådsspørgsmål AP

"Kan ministeren i tilknytning til samrådsspørgsmål AO bekræfte, at ekstraomkostningerne stort set svarer til det provenue som DR har opnået i det netop indgåede medieforlig, og vil ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at medieforligets krav til DR opfyldes på den baggrund."

Svar

Af den mediepolitiske aftale for 2007-2010 fremgår det, at DR i perioden 2007-2010 - forudsat, at det forventede licensprovenu realiseres – vil få tilført 3.268 mio.kr. stigende til 3.490 mio.kr. Det er i forhold til niveauet i 2006 på 3.125 mio.kr. en forøgelse på ca. 140 mio.kr. i 2007, stigende til 365 mio.kr. i 2010, vel at mærke i årets priser. I faste 2006-priser er der tale om en forhøjelse på ca. 80 mio.kr. i 2007, stigende til ca. 140 mio.kr. i 2010.

Det fremgår endvidere af aftaleteksten, at DR i den kommende public service-kontrakt vil få fastlagt de forpligtelser, der forudsættes finansieret ved den nævnte tilførsel af

licensmidler. I afsnittet om DR er specifikt peget på nogle områder, hvor der i forbindelse med den kommende public service-kontrakt skal ske en styrkelse af DR's public service-virksomhed, ligesom det fremgår, at DR i aftaleperioden skal etablere en digital kombineret børne/historie-tv-kanal.

Det må selvfølgelig være et krav fra alle aftalepartierne side, at DR lever op til kravene i mediaaftalen og udmøntningen heraf i den kommende public service-kontrakt. Jeg har da også med tilfredshed noteret mig, at DR's bestyrelsesformand i sit følgebrev til redegørelsen slår fast, at dette vil blive tilfældet. Som nævnt har Radio- og tv-nævnet til opgave at udtale sig om de redegørelser, som DR årligt afgiver om opfyldelsen af de pålagte public service-forpligtelser.

Jeg vil gerne runde min indledende besvarelse af de stillede samrådsspørgsmål af:

Det kom som en stor overraskelse for mig, da jeg af DR's bestyrelsesformand den 7. september blev orienteret om den seneste slutprognose for DR-Byen. Jeg anser det for klart utilfredsstillende og problematisk, at vi så sent i byggeriet - og ca. ½ år efter, at vi sidst fik en prognose fra DR over byggeriets totaludgift, lydende på 3,37 mia.kr. - præsenteres for en slutprognose lydende på ca. 4 mia.kr. En fordyrelse med 630 mio.kr. eller knap 20 pct.

Som oplyst bad jeg med det samme DR om en nærmere redegørelse – en redegørelse, som jeg videresendte til Finansudvalget og Kulturudvalget umiddelbart ved modtagelsen.

Jeg synes ikke, at redegørelsen indeholder tilstrækkeligt klare svar på, hvordan det kan være, at det økonomiske billede kan ændre sig så meget på ½ år. Meget tyder på, at organiseringen af byggeriet ikke har fungeret tilstrækkeligt godt, siden så store usikkerheder i forhold til totalprisen ikke har været kendt og håndteret på et tidligere tidspunkt.

Noget tyder på, at DR's ledelse heller ikke finder de forklaringer, der indgår i redegørelsen tilstrækkelige, siden DR som led i sin handlingsplan har anmodet Rigsrevisionen om – ud over at foretage en kvalitetssikring af den foreliggende slutprognose - at gennemføre en undersøgelse af, hvorfor der er fremkommet en så voldsom overskridelse og baggrunden for overskridelsen.

Jeg har med glæde erfaret, at Rigsrevisionen vil påtage sig opgaven, så nogle af de udestående spørgsmål, som flere af os sikkert bærer rundt på, kan blive besvaret.

Som det fremgår af mine svar på Kulturudvalgets spørgsmål 106-110, som jeg netop har oversendt til udvalget, vil Rigsrevisionen foretage en undersøgelse af DR's budget for byggeriet, herunder om det nu foreliggende budget bygger på realistiske beregninger og skøn. Rigsrevisionen forventer, at resultatet af denne undersøgelse vil kunne foreligge i løbet af 2-3 måneder.

Derudover vil Rigsrevisionen gennemføre en bredere undersøgelse af DR's økonomi- og byggestyring af DR-Byen med særligt fokus på budgetoverskridelsen på ca. 600 mio.kr. Resultatet af denne undersøgelse forventes at kunne foreligge primo 2007.

Jeg er af den opfattelse, at vi i første omgang skal afvente resultatet af disse undersøgelser – herefter har vi et klart bedre grundlag for at vurdere, om der er behov for at foretage videre i sagen. Jeg vil naturligvis – så snart resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelser foreligger – oversende dem til både Finansudvalget og Kulturudvalget.

Som nævnt agter jeg desuden at bede DR om en opdateret økonomisk oversigt over den samlede økonomi ved en udflytning af DR til Ørestaden, svarende til den oversigt der indgik som bilag til aktstykket fra november 2005 om en forhøjelse af statsgarantien. Denne oversigt vil naturligvis ligeledes blive forelagt udvalgene.

Og uagtet, at vi i dag ikke har fyldestgørende forklaringer på den voldsomme budgetforøgelse, kan jeg konstatere, at DR har reageret på fordyrelsen ved at udarbejde en handlingsplan, der - ud over at anmode Rigsrevisionen om de nævnte undersøgelser - indebærer, at der tilføres ekstern forstærkning af byggeprojektets organisation og ledelse, og at der fremover vil ske ugentlige afrapporteringer af byggeriet til direktionen. Dette synes jeg, vi skal tage til efterretning.

Lad mig afslutningsvis henlede opmærksomheden på, at DR sin redegørelse nævner, at en eventuel yderligere forhøjelse af statsgarantien vedrørende DR-Byen antagelig vil indebære, at de årlige merudgifter for DR til finansiering af den ekstra låntagning vil kunne reduceres i forhold til de oplyste 28 mio. kr., stigende til 50 mio. kr. - der nævnes i redegørelsen et beløb i størrelsesordenen 3-5 mio. kr. årligt, idet det er lagt til grund, at DR skal ud at optage et lån på ca. 750 mio. kr.

Jeg vil som udgangspunkt være positiv overfor at søge Folketingets Finansudvalg om en sådan forøgelse af statsgarantien, såfremt der er politisk opbakning hertil, og såfremt DR måtte fremsætte specifikt ønske herom. Min baggrund herfor er ikke mindst, at dette alt andet lige vil kunne reducere DR's finansieringsomkostninger og dermed give DR flere ressourcer til programvirksomheden.